



PREZES
WYŻSZEGO URZĘDU GÓRNICZEGO

Mirosław Koziura

Katowice, dnia 28 stycznia 2016 r.

PR.060.2.2016
Ldz. 302 8 /01/2016/SM

Pan
Andrzej STANISŁAWEK
Przewodniczący
Komisji Gospodarki Narodowej
i Innowacyjności
Senat Rzeczypospolitej Polskiej
Warszawa

Szanowny Panie Senatorze

W odpowiedzi na pismo z dnia 18 stycznia 2016 r., znak: BPS/KGNI-042/006/16, dotyczące wniosków *de lege ferenda* zawartych w wynikach kontroli Najwyższej Izby Kontroli „Zapewnienie bezpieczeństwa obywateli w związku z wytwarzaniem, transportem, przechowywaniem i stosowaniem materiałów wybuchowych do użytku cywilnego”, przeprowadzonej przez Najwyższą Izbę Kontroli w 2014 r., potwierdzam dotychczasowe stanowisko Wyższego Urzędu Górniczego, wyrażone podczas posiedzenia Komisji w dniu 12 stycznia 2016 r., oraz przedstawiam, w zakresie właściwości organów nadzoru górniczego, bardziej szczegółowe informacje w tym zakresie.

1. Propozycja wprowadzenia do ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1017, z 2013 r. poz. 1650 oraz z 2015 r. poz. 1893), zwanej dalej „udgmw”, oraz ustawy z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 1100 i 1893), zwanej dalej „umwc”, regulacji pozwalającej na to, aby w sprawach o wydanie koncesji, pozwolenia lub zgody możliwe było wydanie decyzji odmownej lub postanowienia bez konieczności sporządzenia uzasadnienia faktycznego, w sytuacjach, gdy posiadane przez właściwe służby i organy państwa informacje operacyjne wskazują, że wydanie postanowienia lub decyzji pozytywnej mogłoby powodować wzrost zagrożenia bezpieczeństwa państwa, obywateli lub porządku publicznego, poprzez stworzenie możliwości zastosowania art. 107 § 5 Kodeksu postępowania administracyjnego (z zachowaniem sądowej kontroli nad prawidłowością podejmowanych w tym zakresie decyzji lub postanowień), co zapewniac będzie ochronę interesów państwa i obywateli bez konieczności ujawniania przed wnioskodawcą źródeł posiadanych informacji oraz okoliczności z nimi związanych

– **zasługuje na poparcie**. Może bowiem przyczynić się do jeszcze bardziej skutecznej realizacji określonych w umwc zadań przez dyrektorów właściwych okręgowych urzędów górniczych oraz Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego, zwanych dalej: „organami nadzoru górniczego”.

2. Propozycja uregulowania zasad sporządzania planów ochrony transportów materiałów wybuchowych i materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego, o których mowa w art. 7 ust. 1 i 1a ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1099, z 2015 r. poz. 1505 oraz z 2016 r. poz. 65), w tym ich ochrony fizycznej i technicznej w zależności od rodzaju przewożonego ładunku, jego wielkości i związanego z nimi ryzyka oraz skorelowania terminu ich uzgadniania z komendantami wojewódzkimi Policji tak, aby możliwe było przeprowadzanie przez Policję kontroli ich realizacji

– **pozostaje poza właściwością organów nadzoru górniczego**. Nie dotyczy bowiem (objętego nadzorem tych organów) transportu wewnątrzzakładowego.

3. Propozycja uzupełnienia art. 79 ust. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 584, z późn. zm.), dalej w skrócie „usdg”, o przepis, w którym zostanie wyłączony obowiązek uprzedniego zawiadomienia o planowanej kontroli podmiotów działających w oparciu o udzielone im pozwolenia i koncesje oraz kontroli podmiotów, które realizują ochronę transportów materiałów wybuchowych i materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego z wykorzystaniem specjalistycznych uzbrojonych formacji ochrony

– jest już częściowo zrealizowana w odniesieniu do organów nadzoru górniczego.

Art. 6 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1133), nadał – z dniem 1 stycznia 2015 r. – nowe brzmienie art. 84aa usdg, wyodrębniając w pkt 2 działalność podlegającą nadzorowi i kontroli organów nadzoru górniczego i przewidując, że art. 79, art. 80a, art. 82 i art. 83 usdg nie stosuje się w odniesieniu do kontroli przedsiębiorcy prowadzącego działalność w zakresie poszukiwania, rozpoznawania lub wydobywania kopalin objętych własnością górniczą, tj. wymienionych w art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2015 r. poz. 196, 1272 i 1505), lub podmiotu wykonującego w zakresie swojej działalności zawodowej powierzone mu przez tego przedsiębiorcę czynności w ruchu zakładu górniczego albo zakładu wykonującego roboty geologiczne, prowadzonej przez organy Inspekcji Ochrony Środowiska lub organy nadzoru górniczego. **Rozszerzenie katalogu zamieszczonego w art. 79 ust. 2 usdg zasługuje na poparcie.** Wejście w życie tej zmiany skutkowało by rozszerzeniem rozwiązania obowiązującego aktualnie w odniesieniu do np. górnictwa węgla kamiennego oraz rud miedzi, obejmując nim m.in. górnictwo skalne.

4. Propozycja wprowadzenia do udg mw regulacji, zgodnie z którą możliwe będzie nieządanie przez organ koncesyjny od przedsiębiorców ubiegających się o koncesję na obrót materiałami wybuchowymi bez prawa do ich magazynowania, zaświadczeń, o których mowa w art. 12 ust. 2 pkt 10 udg mw

– pozostaje poza właściwością organów nadzoru górniczego. Organy te nie uczestniczą bowiem w postępowaniu koncesyjnym uregulowanym w udg mw.

5. Propozycja rozszerzenia listy organów, które Minister Gospodarki (aktualnie: Minister Rozwoju) obowiązany jest informować o wydanych zgodach na przemieszczanie materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego, o właściwych ze względu na planowany przebieg trasy komendantów wojewódzkich Policji, Państwowej Straży Pożarnej oraz Wojewódzkiej Inspekcji Transportu Drogowego, co umożliwiłoby z jednej strony podjęcie przez organy uprawnione do kontroli drogowych działań nakierowanych na kontrolę prawidłowości przemieszczania takich transportów, a z drugiej podjęcie przez wojewodów, Policję i Państwową Straż Pożarną działań mających na celu przygotowanie się do ewentualnych sytuacji kryzysowych z udziałem materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego

– pozostaje poza właściwością organów nadzoru górniczego. Nie dotyczy bowiem (objętego nadzorem tych organów) transportu wewnątrzzakładowego.

6. Propozycja uzupełnienia art. 15 ust. 1 umwc o przepis pozwalający wojewodzie na określenie w wydawanym pozwoleniu warunków szczególnych prowadzenia działalności z wykorzystaniem materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego

– zasługuje na poparcie.

Rozwiązanie to będzie miało zastosowanie również do organów nadzoru górniczego. Zgodnie bowiem z art. 10 ust. 3 umwc, do dyrektora okręgowego urzędu górniczego stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 2 umwc (obejmującego m.in. art. 15) dotyczące wojewody. Sygnalizuję jednak, że w zakresie działalności górniczej obowiązują w tym zakresie szczególne rozwiązania prawne. Są one aktualnie zamieszczone w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 kwietnia 2003 r. w sprawie przechowywania i używania środków strażowych i sprzętu strażowego w zakładach górniczych (Dz. U. Nr 72, poz. 655), a docelowo zostaną zamieszczone w przepisach wydanych na podstawie art. 120 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze. Faktyczne zastosowanie postulowanego przepisu przez organy nadzoru górniczego może być zatem niewielkie.

7. Propozycja określenia w przepisach udg mw, jak długo ważna jest wydana przez Policję opinia dotycząca osób ubiegających się o dopuszczenie do czynności związanych z wytwarzaniem i obrotem materiałami wybuchowymi,

– pozostaje poza właściwością organów nadzoru górniczego. Organy te nie uczestniczą bowiem w postępowaniu koncesyjnym uregulowanym w udg mw.

Tym niemniej, zważywszy, że propozycja ta jest konsekwencją ustaleń kontroli, przedstawionych w pkt 4.3.3.2 Informacji Najwyższej Izby Kontroli (s. 56 i 57), a ustalenia te dotyczą również opinii wydawanych przez komendantów wojewódzkich Policji na podstawie art. 10 ust. 4 umwc, w ramach postępowań w sprawach o wydanie pozwoleń na nabywanie, przechowywanie lub używanie materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego, prowadzonych m.in. przez organy nadzoru górniczego, **rozważenia wymaga jej ujęcie również w art. 10 ust. 4 umwc.**

8. Propozycja zapewnienia nowelizacji § 9 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 8 listopada 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinien odpowiadać plan postępowania na wypadek zagrożenia życia lub zdrowia ludzkiego, mienia oraz środowiska naturalnego (Dz. U. Nr 194, poz. 1632), wydanego na podstawie art. 21 ust. 2 udgmw, tak aby umożliwić udział Policji w procesie uzgodnień opracowywanych na podstawie art. 21 ust. 1 udgmw planów postępowania na wypadek zagrożenia życia lub zdrowia ludzkiego, mienia oraz środowiska naturalnego

– **pozostaje poza właściwością organów nadzoru górniczego.** Organy te nie sprawują bowiem nadzoru i kontroli nad podmiotami obowiązanyymi do sporządzania takich planów.


9. Propozycja ujednoczenia informacji o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego zawartych w pozwoleniach i informacjach o sprzedaży materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego, sporządzanych na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 marca 2013 r. w sprawie sprzedaży materiałów wybuchowych, broni, amunicji, wyrobów i technologii o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym oraz kontroli przestrzegania warunków sprzedaży (Dz. U. poz. 343), tak, aby możliwa była szybka weryfikacja prawidłowości dokonanych transakcji przez organy do tego upoważnione

– **zasługuje na poparcie.**

Rozwiązanie to będzie miało zastosowanie również do organów nadzoru górniczego. Zgodnie bowiem z art. 30 ust. 2 pkt 1 lit. a tiret trzecie udgmw, materiały wybuchowe sprzedaje się przedsiębiorcy i jednostce naukowej, którzy przedłożą pozwolenie na nabywanie, przechowywanie lub używanie materiałów wybuchowych wydane odpowiednio przez wojewodę lub „*inny organ uprawniony do wydania takiego pozwolenia na podstawie odrębnych przepisów*”, tj. dyrektora okręgowego urzędu górniczego (ewentualnie Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego działającego jako organ II instancji), a przedsiębiorca, który sprzedaje materiały wybuchowe, obowiązany jest poinformować o dokonanej transakcji organ, który wydał dokument uprawniający do zakupu (czyli np. wspomniane pozwolenie). Z kolei, zgodnie z § 2 ust. 1 powołanego rozporządzenia, przedsiębiorca, który sprzedał materiały wybuchowe podmiotom, o których mowa w art. 30 ust. 2 pkt 1 lit. a udgmw, przekazuje, w terminie pięciu dni od dnia ich sprzedaży, informację o dokonanej transakcji, w formie pisemnej lub za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, organowi, który wydał dokument uprawniający do ich nabycia – za pośrednictwem komendanta wojewódzkiego Policji właściwego ze względu na miejsce wykonywania działalności gospodarczej przez nabywcę, a w przypadku gdy nabywcą jest jednostka naukowa – za pośrednictwem komendanta wojewódzkiego Policji właściwego ze względu na siedzibę tej jednostki.

Jednocześnie, zasadne jest rozważenie wprowadzenia w powołanym rozporządzeniu regulacji przewidującej **obowiązek niezwłocznego przekazywania przez komendantów wojewódzkich Policji do organów wymienionych w art. 30 ust. 2 pkt 1 lit. a tiret trzecie udgmw informacji o dokonanej transakcji**, o której mowa w art. 30 ust. 3 udgmw, otrzymanych od sprzedawców. Zwiększy to skuteczność nadzoru i kontroli, sprawowanych przez organy nadzoru górniczego w zakładach górniczych oraz zakładach wykonujących roboty geologiczne z użyciem materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego, dając możliwość bieżącej weryfikacji sposobu wykorzystywania tych materiałów podczas robót górniczych oraz robót geologicznych.

Realizacja postulatów dotyczących przepisów ustawowych mogłaby nastąpić jeszcze w ramach trwających prac nad projektem obszernej nowelizacji umwc oraz udgmw, udostępnionym w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny (<https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12270003>).

Z pozdrowieniem

Mirosław KOZIURA

